

Ezra

Giriş

Bu kitapda Babyl sürgünlüğinden boşan ysraýyllar bilen birlikde Ezra mürzäniň hem Iýerusalim şäherine dolanyp gelşi beýan edilýär. Şol döwürde Reb ýahudylaryň Iýerusalime, Ýahuda dolanyp, ybadathanany dikeltmäge rugsat bermegi Pars patyşasy Kureşiň kalbyna salýar. Bu ybadathanany Süleýman pygamber bina edipdi. Emma Nebukadnesar patyşanyň döwründe babyllylar ony ýer bilen ýegsan edipdiler.

Pars patyşasy Kureş her milletiň öz hudaýynyň bardygyna, şol hudaýyň öz halkynyň watanynda ýaşadygyna ynanýardy. Şonuň üçin-de, ol ysraýyllaryň Hudaýy Iýerusalimde ýaşayar diýip pikir edýärdi. Ezra b. e. öň 458-nji ýylda, ýagny Artakserksiň şalygynyň ýedinji ýylynda Iýerusalime dolanýar. Bu waka Nehemýa pygamberiň Iýerusalime dolanmagyndan öň bolup geçýär. Nehemýa

Iýerusalime b. e. öň 444-nji ýylda dolanyp, onuň weýran edilen diwarlaryny dikeltmekde halka ýolbaşçylyk edýär. Şeýle-de ol öz kitabynda Ezranyň halka Töwrady okap berşini gürrüň berýär. (Nehemýa 8-nji bab).

Ezra we Nehemýa kitaplarynyň käbir parçalary ýewreý dilinde däl-de, arameý dilinde ýazylandyr. Arameý dili Babyl we Pars şalyklarynyň halkara dili bolup, ol Isa Mesih dogulmazýandan öň we soň Ysraýylyň esasy gepleşik dili boldy. Hatlar esasan hem arameý dilinde ýazylýardy. Ýewreý dili bolsa ybadathanada ulanylýardy. Mukaddes Ýazgylar hem ýewreýçe ýazylandy. Şonuň üçin-de, mürzeler ýewreý dilini we Töwrady oňat bilýän adamlar bolmalydylar.

Şeýle-de *Ýyl ýazgylary* kitaplaryna seret.

Mazmuny

Ysraýyllar sürgünlükden gaýdyp gelýärler	1:1–2:70
Ybadathana dikeldilýär we Hudaýa bagyş edilýär	3:1–6:22
Ezra Iýerusalime gelýär	7:1–10:44

1-nji bap

Kureş patyşa ýahudalara ýurduna dolanmaga rugsat berýär

¹Pars patyşasy Kureşin patyşalygynyň birinji ýylynda Ýermeýa arkaly aýan edilen Rebbiň sözünüň ^a amala aşmagy üçin, Reb Kureş patyşanyň şeýle perman çykaryp, ony tutuş patyşalygyna jar etmegi onuň kalbyna saldy:

²«Pars patyşasy Kureş şeýle diýýär: „Göğün Hudaýy Reb ýer ýüzündäki ähli patyşalyklary maňa berdi we Ýahudanyň Iýerusalim şäherinde Özüne ybadathana gurmagy maňa emr etdi. ³Araňyza Hudaýyň halkyndan bolanyňyz bar bolsa, goý, Hudaýy onuň bilen bolsun. Olar Ýahudanyň Iýerusalim şäherine gitsin-de, Ysraýyl Hudaýy Rebbe – Iýerusalimdäki Hudaýa ybadathana gursun. ⁴Kim nireden galan bolsa, şol ýeriň ilaty olara Iýerusalimdäki Hudaýyň öýi üçin berjek meýletin sadakalaryndan daşary altyn, kümüş, emläk we mal-gara bilen ýardam etsin“».

⁵Şondan soňra Hudaý tarapyndan kalby oýarylan her kes – ýahuda we benýamin tireleriniň urugbaşlary hem-de ruhanylardyrlar lewileri baryp, Rebbiň Iýerusalimdäki ybadathanasyny bina etmek üçin, ýol şaýlaryny tutup ugradylar. ⁶Olaryň töweregindäki ýerli ilat bolsa altyn, kümüş gaplar, emläk, mal-garalar, gymmatbaha zatlar we ýene-de ybadathana üçin meýletin sadakalar hem berip, olara ýardam etdi. ⁷Kureş patyşanyň özi Nebukadnesaryň Iýerusalimdäki Rebbiň ybadathanasyndan äkidip, öz

hudaýlarynyň buthanasynda goýan gap-gaçlaryny çykaryp getirdi. ⁸⁻¹⁰Kureş patyşa bu zatlary hazynaçy Mitredata çykartdy we ol ähli gap-gaçlary sanap, olary Ýahudanyň häkimi Şeşbasara gow-surdy. Ol zatlar şulardan ybaratdy: otuz altyn okara, müň kümüş okara, ýigrimi dokuz kümüş jam, otuz altyn şakäse, dört ýüz on başga hili kümüş şakäse we müň beýleki gap-gaçlar. ¹¹Altyn dyr kümüşden ýasalan gap-gaçlaryň ählisiniň jemi baş müň dört ýüzdi. Sürgün edilenler Babyldan Iýerusalime gaýdyp gelenlerinde, Şeşbasar bu gap-gaçlaryň hemmesini öz ýany bilen getirdi.

2-nji bap

Sürgünden gaýdyp gelenler

¹Babyl patyşasy Nebukadnesar tarapyndan ýesir alnyp, Babyla sürgün edilen ýahudy nesilleri Iýerusalime we Ýahudadaky öz galalaryna gaýdyp geldiler. ²Olar Zerubabyl, Ýeşuwa, Nehemýa; Seraýa, Regelaýa, Mordekaý, Bilşan, Mispar, Bigwaý, Rehum we Bagana dagynyň ýolbaşçylygynda geldiler.

Ýesirlikden gaýdyp gelen Ysraýyl halkynyň erkek adamlarynyň sanawy şulardyr:

³Paroş nesilleri iki müň bir ýüz yetmiş iki adam; ⁴Şepatýan nesilleri üç ýüz yetmiş iki adam; ⁵Aran nesilleri ýedi ýüz yetmiş baş adam; ⁶Pahatmowap nesilleri, ýagny Ýeşuwa we Ýowap nesilleri iki müň sekiz ýüz on iki adam; ⁷Eýlam nesilleri bir müň iki ýüz elli dörd adam; ⁸Zatu nesilleri dokuz ýüz kyrk baş adam; ⁹Zakaý nesilleri ýedi ýüz altmýş adam; ¹⁰Banynyň nesilleri alty ýüz kyrk iki adam;

^a 1:1 *Ýermeýa arkaly aýan edilen Rebbiň sözünüň* – seret: Ýrm 25:11-14; 29:10-11.

¹¹Bebaýyň nesilleri alty ýüz ýigrimi üç adam; ¹²Azgadyň nesilleri bir müň iki ýüz ýigrimi iki adam; ¹³Adonykamyň nesilleri alty ýüz altmyş alty adam; ¹⁴Bigwaýyň nesilleri iki müň elli alty adam; ¹⁵Adiniň nesilleri dört ýüz elli dört adam; ¹⁶Ateriň, ýagny Hizkiýanyň nesilleri togsan sekiz adam; ¹⁷Bezaýyň nesilleri üç ýüz ýigrimi üç adam; ¹⁸Ýoranyň nesilleri bir ýüz on iki adam; ¹⁹Haşumyň nesilleri iki ýüz ýigrimi üç adam; ²⁰Gibaryň nesilleri togsan baş adam; ²¹Beýtullahamyň halky bir ýüz ýigrimi üç adam; ²²Netopanyň halky elli alty adam; ²³Anatodyň halky bir ýüz ýigrimi sekiz adam; ²⁴Azmawediň halky kyrk iki adam; ²⁵Kiryátýegarymyň, Kepiranyň we Beýerodyň halky ýedi ýüz kyrk üç adam; ²⁶Ramanyň we Gebanyň halky alty ýüz ýigrimi bir adam; ²⁷Mikmaşyň halky bir ýüz ýigrimi iki; ²⁸Beýteliň we Aýyň halky iki ýüz ýigrimi üç; ²⁹Nebonyň halky elli iki adam; ³⁰Magbysyň halky bir ýüz elli alty adam; ³¹Beýleki Eýlamyň nesilleri bir müň iki ýüz elli dört adam; ³²Harymyň halky üç ýüz ýigrimi adam; ³³Loduň, Hadydyň we Ononyň halky ýedi ýüz ýigrimi baş adam; ³⁴Ýerihonyň halky üç ýüz kyrk baş adam; ³⁵Senanyň halky üç müň alty ýüz otuz adam.

³⁶Ruhanylar: Ýeşuwanyň neslinden Ýedaýanyň nesilleri dokuz ýüz ýetmiş üç adam; ³⁷Immeriň nesilleri bir müň elli iki adam; ³⁸Paşhuryň nesilleri bir müň iki ýüz kyrk ýedi adam; ³⁹Harymyň nesilleri bir müň on ýedi adam.

⁴⁰Lewiler Hodawýanyň nesillerinden bolan Ýeşuwanyň we Kadmyýeliň nesilleri ýetmiş dört adam.

⁴¹Aýdymçylar: Asafyň nesilleri bir ýüz ýigrimi sekiz adam.

⁴²Derwezebanlar: Şallumyň, Ateriň, Talmonyň, Akubyň, Hatypanyň, Şobaýyň nesilleri, ählisi bilelikde bir ýüz otuz dokuz adam.

⁴³Ybadathana hyzmatkärleri: Sihanyň, Hasupanyň, Tabagotyň, ⁴⁴Keýrosyň, Sigahanyň, Padonyň, ⁴⁵Lebananyň, Hagabanyň, Akubyň, ⁴⁶Hagapyň, Şalmaýyň, Hananyň, ⁴⁷Gidolyň, Geharyň, Reýaýanyň, ⁴⁸Resiniň, Nekodanyň, Gazamyň, ⁴⁹Uzanyň, Paseýanyň, Besaýyň, ⁵⁰Asnanyň, Megunymyň, Nepusymyň, ⁵¹Bakbugyň, Hakupanyň, Harhuryň, ⁵²Baslutyň, Mehidanyň, Harşanyň, ⁵³Barkosyň, Siseranyň, Temanyň, ⁵⁴Nesiýanyň, Hatypanyň nesilleri.

⁵⁵Süleýmanyň hyzmatkärleriniň nesillerinden Sotaýyň, Hasoperetiň, Perudanyň, ⁵⁶Ýaglanyň, Darkonyň, Gidolyň, ⁵⁷Şepatýanyň, Hatylyň, Pokeret Hasebaýymyň we Ominiň nesilleri. ⁵⁸Ähli ybadathana hyzmatkärleriniň we Süleýmanyň hyzmatkärleriniň nesilleriniň jemi üç ýüz togsan iki adam boldy.

⁵⁹Telmeladan, Telharşadan, Kerupdan, Adandan we Immerden gaýdyp gelen, ýöne öz tireleriniň, aslynyň Ysraýyla degişlidiklerini subut edip bilmedikleri şulardy: ⁶⁰Delaýanyň, Tobyýanyň we Nekodanyň nesilleri alty ýüz elli iki adam. ⁶¹Şeýle-de ruhanylaryň nesillerinden Habaýa, Hakos we Barzylly (gilgatly Barzyllyýyň gyzlaryndan aýal alyp, şolaryň ady bilen atlandyrylan.) ⁶²Bular öz atlaryny nesil daragty boýunça hasaba alnanlaryň arasyndan gözlediler, emma tapyp bilmediler. Şonuň üçinem olar ruhanylykdan çykaryldy. ⁶³Häkim olara Urymy we Tummymy ^a ulanyp bilýän ruhany

^a **2:63 Urym we Tummym** – Hudaýyň islegini bilmek üçin ruhanylar tarapyndan ulanylýan iki sany daş. Sözlüge seret.

tapylýança, iň mukaddes nahardan ýmezligi tabşyrdy.

⁶⁴⁻⁶⁵Ýedi müň üç yüz otuz ýedi aýaldyr erkek hyzmatkärleri hem-de iki yüz erkek hem aýal aýdymçylary hasap etmâniinde, ähli halkyň sany kyrk iki müň üç yüz altmyşdy. ⁶⁶⁻⁶⁷Olaryň ýedi yüz otuz alty aty, iki yüz kyrk baş gatyry, dört yüz otuz baş düýesi, alty müň ýedi yüz ýigrimi eşegi bardy.

⁶⁸Käbir urugbaşylar Iýerusalimdäki Rebbiň öýüne gelenlerinde, Hudaýyň öýüni öňki ýerinde dikeltmek üçin, meýletin sadakalar berdiler. ⁶⁹Olar öz ýagdaýlarynyň ýetdiginden gurluşyk hazynasyna ýigrimi baş batman^a altyn, yüz elli batman^b kümüş we yüz laý ruhany eşigini berdiler. ⁷⁰Ruhanylar, lewiler, halkyň käbiri, ybadathana aýdymçylary, derwezebanlary we hyzmatkärleri öz galalarynda, ysraýyllar hem öz galalarynda ornaşdylar.

3-nji bap

Gurbanlyk sypasy ýasalyar

¹Ysraýyllar öz galalarynda ýerleşenlerinden soň, ýedinji aýda ähli ilat Iýerusalime ýygnandy. ²Hudaýyň adamy Musanyň kanunynda ýazylyşy ýaly, Ýosadagyň ogly Ýeşuwa beýleki ruhanylar bilen, Şeýaltyýeliň ogly Zerubabyl öz garyndaşlary bilen Ysraýylyň Hudaýyna ýakma gurbanlyklaryny bermek üçin, gurbanlyk sypasyny ýasadylar. ³Olar ýerli halklardan gorkansoňlar, gurbanlyk sypasyny öňki ýerinde ýasadylar. Olar gurbanlyk sypasynda ertirine we aşsamy-na Rebbe ýakma gurbanlyklaryny berdiler.

⁴Olar Töwratda ýazylyşy ýaly, Çatma baýramyny bellediler. Düzgüne laýyklykda, her gün üçin berilmeli gündelik ýakma gurbanlyklaryny sanyna görä berdiler. ⁵Soňra hemişelik ýakma gurbanlyklaryny, Täze Aýda we Rebbiň mukaddes baýramlarynda berilýän sadakalary we her kimiň Rebbe meýletin sadakalaryny berdiler. ⁶Ýedinji aýyň birinji gününden başlap, olar Rebbe ýakma gurbanlyklaryny berip başladylar. Emma Rebbiň ybadathanasynyň entek düýbi tutulmandy.

Ybadathananyň düýbi tutulýar

⁷Şonuň üçinem olar daş ýonuylara, neçjarlara pul, sidonlylara we surlulara Liwandan deňiz üsti bilen Ýafo çenli kedr agaçlaryny getirmekleri üçin iýmit, içgi we zeýtun ýagyny berdiler. Olara bu zatlary etmäge Pars patyşasy Kureşden rugsat bardy. ⁸Iýerusalimdäki Hudaýyň öýüne gaýdyp gelenlerinden soň, ikinji ýylyň ikinji aýynda Şeýaltyýeliň ogly Zerubabyl we Ýosadagyň ogly Ýeşuwa öz galan adamlary, ruhanylar, lewiler we ýesirlikden boşap, Iýerusalime gelenleriň ählisi bilen işe başladylar. Lewileriň ýigrimi we ondan ýokary ýaşlylaryny Rebbiň öýüniň işine gözegçilik etmäge bellediler. ⁹Ýeşuwa öz ogullary, garyndaşlary bilen, Kadmyýel hem öz ogullary bilen, Ýahudanyň^c ogullary – hemmesi birlikde Hudaýyň öýünde işleýänleriň üstünden gözegçilik edýärdiler. Olara Henadadyň ogullary, lewiler, olaryň ogullary hem-de garyndaşlary kömek edýärdiler. ¹⁰Ussalar Rebbiň ybadathanasynyň düýbünü tutanlarynda, Ysraýyl patyşasy Dawudyň girizen düzgünine

^a 2:69 *Ýigrimi baş batman* – ýewreýçe *altmyş bir müň darik*. Bu takm. 500 kg deňdir.

^b 2:69 *Ýüz elli batman* – ýewreýçe *bäş müň mina*. Bu takm. 3 tonna deňdir.

^c 3:9 *Ýahuda* – bu Hodawýanyň beýleki ady. Seret: Ezr 2:40.

görä, ýörite lybaslaryny geýnen ruhanlyklar surnaýlar, Asafyň neslinden bolan lewiler bolsa kimwallar alyp, Rebbe alkyş aýtmak üçin öňe çykdylar. ¹¹Olar Rebbe alkyşlap, Oňa şükür edip:

«Reb ýagşy,

Onuň Ysraýyla bolan söýgüsi
baky»

diýip, nagma aýtdylar. Rebbe alkyşlarynda, bütin halk uly şowhun etdi, sebäbi Rebbe öýüniň düýbi tutulypdy.

¹²Emma uly mähelläniň şatlyk şowhunyna garamazdan, köp adamlar: ruhanylar, lewiler, urugbaşylar bu öýüň düýbünüň tutulýşyny görenlerinde, möňürüp agladylar. Sebäbi olar ozalky öýi öz gözleri bilen görüpdiler. ¹³Şonuň üçinem şatlyk şowhunyny adamlaryň agsyndan tapawutlandyryp bolmady. Halk şeýle bir şowhun-galmagal edýärdi welin, olaryň şowhuny uzaklardan eşidilýärdi.

4-nji bap

Duşmanlar ybadathananyň dikeldilmegine garşy bolýarlar

¹⁻²Sürgünden gaýdyp gelenleriň Rebbiň ybadathanasyny gurýandyklaryny eşiden Ýahudanyň we Benýaminiň duşmanlary Zerubabylyň we urugbaşlaryň ýanyna gelip, olara: «Bizem siz bilen bile guraýaly, çünki biz hem siziň Hudaýyňyza sežde edýäris. Bizi bu ýere getiren Aşur patyşasy Esarhadonyň döwründen bäri, biz Oňa gurbanlyk berip gelýäris» diýdiler. ³Emma Zerubabyldyr Ýeşuwa we beýleki Ysraýyl urugbaşlary olara: «Hudaýymyza öýi biz siz bilen bile gurmarsy. Pars patyşasy Kureşiň bize buýruşy ýaly, Ysraýyl Hudaýy Rebbe öýi biziň özümüz gurarys» diýip jogap berdiler.

⁴Onsoň bu ýurduň ilaty ýahuda halky Rebbe öýüni gurup ýörkä, olary gorkuzyp, ellerini işden sowatdylar. ⁵Ýahudalaryň niýetlerini amala aşyrtmazlyk üçin, olaryň garşysyna maslahatçylar tutdular. Bu ýagdaý Pars patyşalary Kureşiň patyşalyk eden döwründen tä Darýuşyň döwrüne çenli dowam etdi.

Iýerusalimiň dikeldilmegi togtadylýar

⁶Kserksiň döwründe ol patyşalyk edip başlan badyna, Ýahudanyň we Iýerusalimiň ilatyny aýyplap, oňa hat ýazdylar.

⁷Artakserksiň patyşalygy döwründe-de Bişlam, Mitredat, Tabeýel we olaryň ýaranlary Pars patyşasy Artakserkse hat ýazdylar. Hat arameý dilinde ýazylyp, terjime edildi. ⁸Rehum häkim we Şimşay mürze dagy Iýerusalimi ýamanlap, patyşa Artakserkse hat ýazdylar. ⁹⁻¹⁰Şeýle-de Rehum serkerde, Şimşay mürze, olaryň ýaranlary: häkimler, wekiller, emeldarlar, parslar, erekliler, babylllylar, Suzadaky eýlamlylar, beýik hem şöhratly Osnaparyň göçürüp, Samariýanyň galalarynda we Ýewfrat derýasynyň günbataryndaky welaýatda ýerleşdiren milletleri patyşa hat ýazdylar. ¹¹Ine, olaryň iberen hatynyň nusgasy:

«Patyşa Artakserkse: Siziň Ýewfrat derýasynyň günbataryndaky welaýatda ýaşaýan gullaryňyz size salam ýollaýarlar. ¹²Ine, siziň ýanyňyzdan gaýdan ýahudalaryň biziň ýanymyza Iýerusalime gelendigini size mälüm edýäris. Olar bu pitneçi we pis şäheri täzedan gurup ýörler. Olar binýatlary bejerip, diwarlary bitirip gelýärler.

¹³Eger bu şäher täzedan gurlup, diwarlar dikeldilse, olaryň salgyt, paç, töleg tölemegi bes etjekdiklerini, munuň

bolsa patyşalygyň gaznasyna zyýan ýetirjekdigini biz patyşa aýan edýäris. ¹⁴Köşgüň duz-çöregini iýýänligimiz üçin, olaryň biziň gözümiziň alnynda patyşany äsgermezlik etmeklerine ýol bermegiň bize gelişmejekdigi sebäpli, biz size hat üsti bilen habar ýollaýarys. ¹⁵Ata-babalaryňyzyň taryh ýazgylaryny barladyň. Taryh ýazgylarynda siz bu şäheriň pitneçi, patyşalara we welaýat häkimlerine zyýanly şäherdigine göz ýetirersiňiz. Irki döwürlerde-de bu şäherde gozgalaňlar turupdyr. Şol sebäplem ol haraba öwrüldi. ¹⁶Biz muny patyşa aýan edýäris. Eger bu şäher täzeden gurlup, diwarlar dikeldilse, onda Ýewfrat derýasynyň günbataryndaky welaýatda siziň raýatlygyňyz bolmaz».

¹⁷Patyşa Rehum häkime, Şimşay mürzä olaryň Samariýada we Ýewfrat derýasynyň günbataryndaky welaýatda ýaşayan ýaranlaryna şeýle jogap iberdi:

¹⁸«Siziň bize ýollan hatyňyzyň terjimesi meniň huzurymda okaldy. ¹⁹Meniň buýruk bermegim bilen barlag geçirildi hem-de bu şäheriň geçmişde patyşalaryň garşysyna baş galdyrandygy we onda pitne, gozgalaň turandygy anyklanyldy. ²⁰Iýerusalimde güýçli patyşalar bolup, olar Ýewfrat derýasynyň günbataryndaky bütin welaýata höküm ýöredýän ekenler. Olara salgyt, paç, töleg tölenilýän eken. ²¹Şonuň üçin ol adamlara işi bes etmegi buýruň. Mendem buýruk bolýança, bu şäher täzeden gurulmasyn. ²²Ýöne bu işde seresap boluň, harsallyk etmäň, patyşalyga zyýan getirjek ýagdaý döremesin».

²³Artakserks patyşanyň hatynyň nusgasy Rehum häkimiň, Şimşay mürzäniň

we olaryň ýaranlarynyň öňünde okalan badyna, olar howlukmaçlyk bilen Iýerusalime ýahudylaryň ýanyna baryp, zorluk we güýç bilen olary işi togtatmaga mejbur etdiler. ²⁴Şeýdip, Hudaýyň Iýerusalimdäki öýüniň dikeldiş işleri togtadyldy. Bu ýagdaý Pars patyşasy Darýuşyň patyşalygynyň ikinji ýylyna çenli dowam etdi.

5-nji bap

Ybadathana gurluşygy täzeden başlanýar

¹Hagaý pygamber bilen Ydonyň ogly Zakariýa pygamber Ýahudadaky we Iýerusalimdäki ýahudylara Ysraýyl Hudaýynyň adyndan pygamberlik etdiler. ²Onsoň Şeýaltyýeliň ogly Zerubabyl bilen Ýosadagyň ogly Ýeşuwa dagy Hudaýyň Iýerusalimdäki öýüni täzeden gurmaga başladylar. Hudaýyň pygamberleri-de olar bilen bolup, olary ruhlandyrdylar.

³Şol bir wagtda Ýewfrat derýasynyň günbataryndaky welaýatyň hökümdary Tatenay, Şetar Bozenay we ýaranlary olaryň ýanyna gelip, şeýle diýdiler: «Bu binany gurmaga we bitirmäge kim size buýruk berdi?» ⁴Şeýle hem olardan: «Bu binany gurýanlaryň atlary kim?» diýip soradylar. ⁵Emma Ysraýyl Hudaýynyň nazary ýahudy ýaşulularynda bolansoň, bu iş hakdaky habar Darýuşa ýetip, ondan jogap gelyança, olar ýahudylaryň işini togtadyp bilmediler. ⁶Ýewfrat derýasynyň günbataryndaky welaýatyň hökümdary Tatenayyň, Şetar Bozenayyň we onuň ýaranlary bolan şol welaýatyň wekilleri patyşa Darýuşa hat ýazdylar. ⁷Hatyň mazmuny şeýledi:

«Patyşa Darýuşa dogaýy salam!

⁸Biz Ýahuda etrabyna, beýik Hudaýyň

öýüne barandygymyzy, siziň alyhezretleriňize mälim edýäris. Ol ýonulan daşlardan we diwarlaryna agaç örümler goýlup, salnyp ýör. Bu iş janypkeşlik bilen üstünlikli alnyp barylýar.

⁹Onsoň biz olaryň ýaşulularyndan: „Bu binany gurmaga we bitirmäge kim size buýruk berdi?“ diýip soradyk. ¹⁰Şeýle hem biz Size habar bermek we olaryň ýaşulularynyň atlaryny ýazyp almak niýeti bilen olardan atlaryny soradyk. ¹¹Olar bize şeýle jogap berdiler:

„Biz Ýeriň we Gögüň Hudaýynyň gullary, köp ýyllar mundan öň gurlan öýi täzedan gurup ýörüs. Ony Ysraýylyň beýik patyşasy doly gurup gutardy. ¹²Emma atalarymyzyň Gögüň Hudaýynyň gaharyny getirendikleri sebäpli, Ol olary kesetlerden bolan Babyl patyşasy Nebukadnesaryň eline berdi. Nebukadnesar bolsa bu öýi ýykyp, halky Babyla ýesir edip äkitdi.

¹³Ýöne Babyl patyşasy Kureş öz patyşalygynyň birinji ýylynda Hudaýyň bu öýüni täzedan gurmaly diýip buýruk berdi. ¹⁴Iýerusalimdäki Hudaýyň öýünden – ybadathanasyndan Nebukadnesar tarapyndan alnan we Babyl buthanasyna getirilip goýlan altyn, kümüş gap-gaçlary Kureş patyşa Babyl buthanasyndan çykartdy.

Ol zatlar Şeşbasar atly bir adama goşuryldy. Ony Kureş patyşanyň özi häkim belläpdi. ¹⁵Kureş patyşa oňa: ‘Bu gap-gaçlary al-da, Iýerusalimdäki ybadathana eltip goý hem-de Hudaýyň öýüni öňki ýerinde gurdur’ diýdi. ¹⁶Onsoň Şeşbasar gelip, Hudaýyň Iýerusalimdäki öýüniň düýbünü tutdy. Ol şondan bäri gurlup ýör we henizem tamamlananok“.

¹⁷Şonuň üçinem eger patyşa makul bilse, Babylyň şalyk arhiwlerinde barlag geçirdip, Kureş patyşanyň Hudaýyň Iýerusalimdäki öýüni täzedan gurmaga ýörite buýruk berendigini ýa-da bermändigini anyklatsyn. Bu iş barada patyşa öz islegini bize bildirsın».

6-njy bap

Darýuş Kureşin permanyny tassyklaýar

¹Onsoň Darýuş patyşanyň buýruk bermegi bilen Babyldaky hazynalaryň saklanýan şa arhiwlerinde barlag geçirildi. ²Madaý welaýatynda ýerleşýän Ekbatana galasyndan bolsa bir kagyz tapyldy. Onda şeýle ýazgy bardy:

«Perman:

³Kureş patyşa öz şalygynyň ilkinji ýylynda Hudaýyň Iýerusalimdäki öýüniň täzedan gurluşygy barada şeýle buýruk berdi:

„Bu öýde sadakalar we ýakma gurbanlyklar berilsin; öýüň beýikligi-de, ini-de altmyş tirsek bolsun. ⁴Diwarlarynyň üç hatary ýonulan daşlardan we bir hatary agaçdan örülsin. Harç-harajadyň hemmesi şa hazynasyndan tölensin. ⁵Şeýle hem Nebukadnesar tarapyndan Hudaýyň Iýerusalimdäki öýünden alnyp, Babyla getirilen altyndyr kümüş gaplar yzyna eltilip, yene-de ybadathana da ýerli-ýerinde goýulsyn. Siz olary Hudaýyň öýünde goýmalysyňyz“».

⁶Şeýdip, Darýuş patyşa şeýle habar ýollady: «Ýewfrat derýasynyň aňyrsyndaky welaýatyň hökümdary Tatenay, Şetar Bozenay hem-de ýaranlaryňyz bolan Ýewfrat derýasynyň

añyrsyndaky welaýatyň wekilleri, siz öýe golaýlaşmaň. ⁷Hudaýyň öýüniň işine päsgel bermäň. Goý, ýahudylaryň häkimi we baştutanlary Hudaýyň bu öýüni öňki ýerinde täzededen gursunlar.

⁸Munuň üstesine-de, men size ýahudylaryň baştutanlaryna Hudaýyň bu öýüniň gurulmagy üçin, näme kömek etmelidigiňiz barada perman çykarýaryn. Bu adamlaryň harjy dolulygyna we gijikdirilmän şa hazynasyndan Ýewfrat derýasynyň günbataryndaky welaýatyň berýän salgydyndan tölensin. ⁹Göğüş Hudaýyna ýakma gurbanlyklar bermek üçin öküççeler, goçlar, guzular we başga-da näme zerur bolsa, bugdaý, duz, şerap, ýag gerek bolsa, Iýerusalimdäki ruhanylaryň isledigiçe her gün hökman berilsin. ¹⁰Şeýdip, olar Göğüş Hudaýyň hoşal edäýjek gurbanlyklary berip, patyşanyň we onuň ogullarynyň janlarynyň saglygy üçin dileg etsinler.

¹¹Şeýle hem kim şu permana boýun egmese, onuň öýünden pürs sogrulyp, öý eýesini şoňa çişlemegi buýruk berýärin. Onuň öýi bolsa harabalyga öwrülsin. ¹²Goý, Iýerusalimi özüne ybadat edilmeli ýer hökmünde saýlan Hudaý, bu permany üýtgetmäge we Hudaýyň bu öýüni ýykмага synanyşan her bir patyşanydyr halky ýer bilen ýegsan etsin.

Men – Darýuş patyşa buýruk berýärin: bu perman janypkeshlik bilen berjaý edilsin!»

Ybadathana Hudaýa bagyş edilýär

¹³Onsoň Darýuş patyşanyň iberen hatyna laýyklykda, Ýewfrat derýasynyň günbataryndaky welaýatyň häkimi Tate-naý, Şetar Bozenaý we olaryň ýaranlary

Darýuş patyşanyň permanyň doly berjaý etdiler. ¹⁴Şeýdip, Hagaý pygamber bilen Ydonyň ogly Zakarýanyň pygamberlik etmekleri arkaly, ýahudylaryň baştutanlary ybadathanany gurdular; olaryň işleri ilerledi. Olar Ysraýyl Hudaýynyň emri bilen, Pars patyşalary Kureşiň, Darýuşyň we Artakserksiň permany bilen bu binany gurup gutardylar. ¹⁵Bu öý Adar aýynyň üçüne ^a, Darýuşyň patyşalygynyň altynjy ýylynda gurlup gutaryldy.

¹⁶Onsoň ysraýyl halky, ruhanylardyrlawiler we sürgünden gaýdyp gelen başgalar hem Hudaýyň bu öýüniň bagyşlanma dabarasyny uly şatlyk bilen bellediler. ¹⁷Olar Hudaýyň öýüniň bagyşlanma dabarasynda bir ýüz öküzi, iki ýüz goçy, dört ýüz guzyny we Ysraýyl tireleriniň sanyna görä, бүтин ysraýyl halky üçin günä gurbanlygy hökmünde on iki erkeji gurbanlyk berdiler. ¹⁸Musanyň Kitabynda ýazylyşy ýaly, Iýerusalimde Hudaýa hyzmat etmekleri üçin olar ruhanylary we lawileri dürli toparlara böldüler.

Pesah baýramy

¹⁹Birinji aýyň on dördünji günü sürgünden gaýdyp gelenler Pesah baýramyny bellediler. ²⁰Ruhanylardyrlawiler inlerini tämizlediler; olaryň hemmesi tämizdi. Şonuň üçin lawiler ähli sürgünden gaýdyp gelenler üçin, öz ruhany doganlary we özleri üçin Pesah janlysyny soydular. ²¹Ysraýylyň sürgünden gaýdyp gelen halky, şeýle hem Ysraýyl Hudaýy Rebbe ybadat etmek üçin şol ýerli halklaryň nejis şerirden el çekip, ýahudalara goşulanlaryň bary ony iýdiler. ²²Onsoň olar ýedi günläp uly şatlyk bilen Petir baýramyny bellediler.

^a 6:15 Adar aýynyň üçüne – bu 12-nji martdyr.

Çünki Reb olara şatlyk berdi we Ysraýyl Hudaýynyň öýüni gurmaga ýahudalara ýardam bereri ýaly, Aşur patyşasynyň kalbynda olara bolan rehim oýardy.

7-nji bap

Ezra Iýerusalime geljür

¹⁻⁶Bu wakalardan soň Pars patyşasy Artakserksiň döwründe Ezra Babyldan çykdy. Ol Seraýanyň ogludy. Seraýa Azarýanyň, Azarýa Hilkiýanyň, Hilkiýa Şallumyň, Şallum Sadognyň, Sagdok Ahytubyň, Ahytup Amarýanyň, Amarýa Azarýanyň, Azarýa Meraýodyň, Meraýot Zerahýanyň, Zerahýa Uzynyň, Uzyny Bukynyň, Buky Abyşuwaň, Abyşuwa Pinehasyň, Pinehas Elgazaryň, Elgazar baş ruhany Harunyň ogludy. Ol Ysraýyl Hudaýy Rebbiň Musa beren kanunundan oňat baş çykarýan, ökte mürzedi. Patyşa oňa soran zatlarynyň hemmesini berdi, çünki Hudaýy Reb ony goldaýardy. ⁷Artakserks patyşanyň patyşalygynyň ýedinji ýylynda ysraýyl halkynyň bir bölegi, birnäçe ruhanylardy lewiler, ybadathana aýdymçylarydyr derwezebanlary we hyzmatkärleri Iýerusalime gaýtdylar. ⁸Ezra Artakserksiň patyşalygynyň ýedinji ýylynyň başinji aýynda Iýerusalime geldi. ⁹Ezra birinji aýyň birinji güni Babyldan çykyp gaýdypdy. Hudaýynyň ýalkamagy bilen ol başinji aýyň birinji güni Iýerusalime geldi. ¹⁰Ezra Rebbiň kanunyny öwrenip, ony berjaý etmegi, Ysraýylda onuň parzlaryny, hökümlerini öwretmegi ýüregine düwüpdü.

Artakserks patyşanyň Ezra beren haty

¹¹Artakserks patyşanyň Rebbiň tabşyryklaryndan we Onuň ysraýyl halkyna

beren parzlaryndan oňat baş çykarýan ruhanysy, Ezra mürzä ýazan hatynyň nusgasy şeýledir:

¹²«Şalaryň sasy Artakserksden Gögüň Hudaýynyň kanunlaryny ýazýan Ezra ruhana dogaýy salam!

¹³Men ýurdumdaky ysraýyl halkyndan ýa olaryň ruhanlaryndan, ýa-da lewilerden öz meýli bilen Iýerusalime gitmek isleýän her bir adama rugsat berilsin diýip buýurýaryn. ¹⁴Sen patyşa we onuň ýedi geňeşçisi tarapyndan Ýahudada we Iýerusalimde eliňdäki Hudaýyň kanunynyň nähili ýerine ýetirilýändigini barlamak üçin, ¹⁵patyşa we onuň geňeşçileriniň Iýerusalimde mesgen tutýan Ysraýyl Hudaýyna meýletin beren altyndyr kümşüni äkitmek üçin, ¹⁶bütin Babyl welaýatyndan tapjak altyndyr kümşüni we öz Hudaýlarynyň Iýerusalimdäki öýi üçin ruhanlaryň, halkyň beren meýletin sadakalaryny alyp gitmek üçin iberilýärsiň. ¹⁷Bu pullar seresaplylyk bilen ulanylyp, oňa öküzler, goçlardyr guzular, galla we içgi sadakalary satyn alnyp, olar Hudaýyňzyň Iýerusalimdäki öýüniň gurbanlyk sypasynda sadaka berilsin.

¹⁸Galan altyndyr kümşi öz doganlaryň bilen Hudaýyňzyň islegine görä, näme göwnüňize jaý bolsa, şoňa ulanyp bilersiňiz. ¹⁹Hudaýyň öýüniň hyzmaty üçin özüňe berlen gap-gaçlary hem Iýerusalimde mesgen tutýan Hudaýyňyň huzuryna eltip goý. ²⁰Öz Hudaýyňyň öýi üçin ýene-de zat gerek bolsa, şanyň hazynasyndan alyp bilersiň.

²¹Men patyşa Artakserks, Ýewfrat derýasynyň aňyrsyndaky ähli

hazynadarlara buýruk berýärin! Gö-güň Hudaýynyň kanunyny ýazýan Ezra ruhana näme gerek bolsa, ony dessine berjaý ediň. ²²Ýüz ýetmiş batmana ^a çenli kümüş, ýedi ýüz elli batmana ^b çenli bugdaý, otuz meşik ^c şerap, otuz hum ^d ýag hem-de hasapsyz duz berilsin. ²³Patyşanyň we onuň ogullarynyň başyna gazap inmez ýaly, Gö-güň Hudaýy tarapyndan Hudaýyň öýi barada näme tabşyryk berilse, ol doly berjaý edilsin. ²⁴Şeýle hem, size aýan edýäris: ruhanylardyr lewileriň, ybadathana aýdymçylarydyr derwezbanlaryň we hyzmatkärleriň, şeýle hem Hudaýyň bu öýüniň beýleki hyzmatkärleriniň hiç birinden salgyt, paç, töleg alynmasyn.

²⁵Sen bolsa, Ezra, Hudaýyň saňa beren pähim-paýhasyna görä, Ýewfrat derýasynyň günbataryndaky welaýatda, seniň Hudaýyňyň kanunlaryny bilýän bütin halka hökümini ýöredip biljek kazylary, häkimleri belle. Kanuny bilmeýänlerine-de sen öwret. ²⁶Kim seniň Hudaýyňyň kanunydyr patyşanyň kanunyna boýun egmese, oňa berk temmi berilsin. Ol ölüme höküm edilsin ýa-da sürgün edilsin, onuň emlägi elinden alynsýn ýa-da ol zyndana taşlansyn!»

Ezra Rebbi alkyslaşýar

²⁷Rebbiň Iýerusalimdäki öýüne şöhrat getirmek üçin patyşanyň kalbyna bu zatlary salan atalarymyzyň Hudaýy Rebbi alkyş bolsun! ²⁸Ol patyşanyň, onuň

geňeşçileriniň we ähli güýçli begzadalarynyň huzurynda maňa merhemetini eçdi. Hudaým Rebbiň goldawyndan ruhlanyň, meniň bilen Iýerusalime dolanmaklary üçin Ysraýyl baştutanlaryny ýygnyadym.

8-nji bap

Sürgünden gaýdyp gelen urugbaşylar

¹Artakserks patyşanyň döwründe meniň bilen bile Babyldan çykan urugbaşylar we olaryň nesil ýazgysy şudur:

²⁻³Pinehasyň neslinden Gerşom; Ytarmaryň neslinden Danyýel; Dawudyň neslinden Hatus, Şekanýanyň nesilleri. Paroşyň neslinden Zakarýa we onuň bilen nesil daragty boýunça hasaba alnan ýüz elli erkek adam. ⁴Pahatmowabyň neslinden Zerahýanyň ogly Elýogeýnaý we onuň bilen iki ýüz erkek adam. ⁵Ýahazyýalyň neslinden Şekanýa we onuň bilen üç ýüz erkek adam. ⁶Adiniň neslinden Ýonatanyň ogly Ebet we onuň bilen elli erkek adam. ⁷Eýlamyň neslinden Atalýanyň ogly Ýeşagýa we onuň bilen ýetmiş erkek adam. ⁸Şepatýanyň neslinden Mikayýlyň ogly Zebadýa we onuň bilen segsen erkek adam. ⁹Ýowabyň neslinden Ýehiýeliň ogly Abadýa we onuň bilen iki ýüz on sekiz erkek adam. ¹⁰Ýosypýanyň neslinden Şelomyt we onuň bilen ýüz altмыш erkek adam. ¹¹Bebaýyň neslinden Bebaýyň ogly Zakarýa we onuň bilen ýigrimi sekiz erkek adam. ¹²Azgadyň neslinden Hakatanyň

^a 7:22 *Ýüz ýetmiş batman* – ýewreýçe *ýüz kikkar*. Bu takm. 3,4 tonna deňdir.

^b 7:22 *Ýedi ýüz elli batman* – ýewreýçe *ýüz kor*. Bu takm. 15 tonna deňdir.

^c 7:22 *Otuz meşik* – ýewreýçe *ýüz bat*. Bu takm. 2200 litre deňdir.

^d 7:22 *Otuz hum* – ýewreýçe *ýüz bat*. Bu takm. 2200 litre deňdir.

ogly Ýohanan we onuň bilen bir ýüz on erkek adam. ¹³Adonykamyň soňky nesillerinden bolanlaryň atlary: Elipelet, Ýegiyel, Şemagýa we olar bilen altmyş erkek adam. ¹⁴Bigwaýyň neslinden Utaý, Zakur we olar bilen ýetmiş erkek adam.

Ybadathana hyzmatyna taýýarlyk

¹⁵Men olaryň hemmesini Ahawa tarap akýan derýanyň boýuna ýygnadym. Biz ol ýerde üç gün düşledik. Men halky we ruhanylary bir laý gözden geçirenimde, lewilerden ýekejesine-de gözüm düşmedi. ¹⁶Onsoň men baştutanlar Eligezeri, Ariýeli, Şemagýany, Elnatany, Ýaryby, Elnatany, Natany, Zakarýany, Meşullamy we pähim-paýhasly adamlar bolan Ýoýaryby, Elnatany çagyrttdym. ¹⁷Olary Kasypýadaky baştutan Ydonyň ýanyna iberdim. Bize Hudaýymyzyň ybadathanasynda gulluk eder ýaly adam ibermekleri üçin, Kasypýadaky Ydo we onuň garyndaşlaryna – ybadathana hyzmatkärlerine näme diýmelidigini olara aýtdym. ¹⁸Hudaýymyzyň ýalkamagy bilen olar biziň ýanymyza Ysraýylyň çowlugy, Lewiniň agtygy Mahlynyň neslinden bolan Şerebya atly dana adamy we onuň ogullarydyr garyndaşlaryny – jemi on sekiz adamy getirdiler. ¹⁹Şeýle hem Haşabýany, onuň bilen Merarynyň neslinden bolan Ýeşagýany we onuň garyndaşlarydyr olaryň ogullaryny – jemi ýigrimi adamy; ²⁰bulardan başga-da Dawut bilen onuň emeldarlarynyň lewilere hyzmat etmäge bellän ybadathana hyzmatkärleriniň nesillerinden iki yüz ýigrimisini getirdiler. Olaryň ählisiniň ady tutuldy.

²¹Hudaýymyzyň önünde özümüzü peseldip, ýolda bizi, balalarymyzy we ähli emlägimizi goramagyňy Ondan diläp, Ahawa derýasynyň boýunda agyz beklemeği yglan etdim. ²²Çünki men patyşadan ýolda bizi duşmandan gorar ýaly esgerler we atlylary dilemäge çekindim. Biz patyşa: «Hudaýymyz Özünü agtarýanlaryň hemmesine merhemet edýär. Özünden yüz öwrenleriň garşysyna bolsa Onuň gazaby güýçlidir» diýip aýdypdyk. ²³Şeýdip, biz agyz bekläp, Hudaýymyzdan bizi goramagyňy dileg edip ýalbardyk. Ol hem biziň dilegimizi eşitdi.

²⁴Soňra men on iki ruhany ýolbaşçysyny: Şerebyany, Haşabýany olaryň on sany garyndaşy bilen birlikde saýlap aldym. ²⁵Patyşanyň, onuň geňeşçileriniň, baştutanlarynyň we bütin ysraýyl halkynyň Hudaýymyzyň öýi üçin sadaka beren altynyny, kümşüni we gap-gaçlaryny olara çekip berdim. ²⁶⁻²⁷Olaryň eline bir müň bir yüz batman^a kümüş, bir yüz ýetmiş batmana^b laýyk kümüş okaralar, bir yüz ýetmiş batman altyn, ýigrimi gadaga^c laýyk ýigrimi sany altyn okara, altyn ýaly gymmat, lowurdap duran bürünçden edilen iki sany gap-gajy ölçäp berdim. ²⁸Men olara şeýle diýdim: «Siz Rebbe bagyş edilensiňiz, bu gap-gaçlar hem bagyş edilendir. Bu altyndyr kümüş siziň ata-babalaryňyzyň Hudaýy Rebbe berlen meýletin sadakadyr. ²⁹Bu zatlary Rebbiň öýüniň otaglarynda baş ruhanylaryň we lewileriň Iýerusolimdäki Ysraýyl urugbaşlaryna gowşurýançaňyz, olary berk gorap saklaň». ³⁰Şeýdip, ruhanylardy

^a 8:26-27 *Bir müň bir yüz batman* – ýewreýçe *alty yüz elli kikkar*. Bu takm. 22 tonna deňdir.

^b 8:26-27 *Bir yüz ýetmiş batman* – ýewreýçe *yüz kikkar*. Bu takm. 3,4 tonna deňdir.

^c 8:26-27 *Ýigrimi gadaga laýyk* – ýewreýçe *bir müň darik*. Bu takm. 8,5 kg deňdir.

lewiler altyndyr kümşi we Hudaýymyzyň Iýerusalimdäki öýüne äkidilmek üçin ölçelip berlen gap-gaçlary kabul edip aldylar.

³¹Onsoň birinji aýyň on ikinji güni biz Ahawa derýasynyň boýundan Iýerusalime bakan ýola rowana bolduk. Ýolda Hudaýymyz biziň bilen bile bolup, Ol bizi ýoldaky garakçylardan we duşman elinden halas etdi. ³²Biz Iýerusalime gelip, ol ýerde üç gün galdyk. ³³Dördülenji gün Hudaýymyzyň öýünde altyndyr kümüş we gap-gaçlar ölçelip, olar Uryýanyň ogly ruhany Meremotyň eline berildi. Meremotyň ýanynda Pinehasyň ogly Elgazar bardy. Lewi tiresinden bolan Ýeşuwanyň ogly Ýozabat we Binnuýyň ogly Nogadýa hem olaryň ýanyndady. ³⁴Ähli zat sanalyp, ölçelip, ählisiniň jemi agramy ýazylyp alyndy.

³⁵Onsoň ýesirlikden, sürgünden gaýdyp gelenler Ysraýyl Hudaýyna ýakma gurbanlyklar berdiler. Bütün Ysraýyl üçin on iki öküz, togsan alty goç, ýetmiş ýedi guzy, günä gurbanlygy üçin hem on iki erkeç berdiler. Bularyň hemmesi Rebbe ýakma gurbanlyk üçindi. ³⁶Patýşanyň permanlaryny bolsa onuň hökümdarlaryna, Ýewfrat derýasynyň günbataryndaky welaýatyň häkimlerine ýetirdiler. Olar halka we Hudaýyň öýüne kömek etdiler.

9-njy bap

Ezra garyşyk nikalar hakda eşidýär

¹Bu işler tamamlanandan soň, baştutanlar meniň ýanyma gelip: «Ysraýyl halky we ruhanylardyr lewiler bu ýeriň halkaryndan, ýagny kenganlardan, hetlerden, perizlerden, ýabuslardan, ammonlardan, mowaplardan, müsür-lilerden, amorldan we olaryň nejis

işlerinden özlerini aýry tutup bilmediler» diýdiler. ²Çünki ysraýyllar özlerine we ogullaryna olardan gyz alyp, mukaddes tohumy ýerli halklar bilen garyşdyrdylar. Bu hyýanatda baştutanlaryň özleri hemmeden öňde boldular. ³Muny eşidenimde, men eşiklerimi we donumy ýyrtyp, saç-sakgalymy ýolup, gaýgy-gama batyp oturdym. ⁴Sürgünden gaýdyp gelenleriň bu eden hyýanaty sebäpli, Ysraýyl Hudaýynyň aýdan sözlerinden gorkup sandyraşýanlaryň bary meniň daşyma üşdüler. Men agşam gurbanlygyna çenli gaýgy-gama batyp oturdym. ⁵Agşam gurbanlygynyň berilýän wagty men ýerimden galyp, sal-sal eşikli we ýapynjaly dyza çöküp, ellerimi Hudaýym Rebbe tarap uzadyp, Oňa dileg etdim:

«Eý, Hudaýym, Saňa ýüzlenmäge utanýaryn! Çünki günämiz başymyzdan agdy, ýazygymyz beýgelip göge ýetdi. ⁷Ata-babalarymyzyň döwründen tä şu güne çenli biziň ýazygymyz uludyr. Günälerimiz üçin özüimiz, patýşalarymyz, ruhanylarymyz edil şu günki ýaly keseki ýerli patýşalaryň eline berildik, gylyçdan geçirildik, ýesirlige düşdük, talaña, masgaraçylyga sezewar edildik.

⁸Emma indi Hudaýymyz Reb bize, aman galan halka az salymlyk rehimi etdi we Öz mukaddes mekanynda orun berdi. Gözümi nurlandyryp, gulçulygymyzda bize biraz ýeňillik berdi. ⁹Biz gullardyrys, emma Hudaýymyz bizi gulçulykda terk etmän, gaýtam Pars patýşalarynyň huzurunda bize Özüniň merhemetini eçildi. Hudaýymyzyň öýüni gurup, onuň ýykylan ýerlerini dikelder ýaly, bize täze durmuş berdi. Ol Ýahudada we Iýerusalimde bize pena berdi.

¹⁰Eý, Hudaýymyz, indi, mundan soň biz näme diýeli? Çünki biz seniň tabşyryklaryňy terk etdik. ¹¹Sen Öz gullaryň bolan pygamberleriňiň üsti bilen: „Eýelejek bolup barýan ýurduňy ýerli halklaryň haramlyklary, nejislikleri bilen hapalanan ýurtdyr. Olar ony boýdan-başa öz haramlyklary bilen doldurdylar. ¹²Şonuň üçin ýerli halklar bilen gyz alyşyp-berişmäň. Hiç haçan olaryň salamatlygyny we abadanlygyny agtarmaň. Şonda siz güýçlenip, ol ýeriň náz-nygmatalaryndan iýip, ony nesilleriňize ebedilik miras galdyrsyňyz“ diýipdiň.

¹³Pis işlerimiz we uly ýazygymyz zerarly başymyza inen bu bela-beterlerden soň, eý, Hudaýymyz, Sen bize günälerimize laýyk jeza bermän, gaýtam bizi aman galdyrdyň. ¹⁴Biz ýene Seniň tabşyryklaryňy bozup, bu nejis işleri edýän halklar bilen garyndaşlyk açalymy? Seniň gahar-gazabyň biziň ýekejämizi hem aman galdyрман heläk eder. ¹⁵Ýa Reb, eý, Ysraýyl Hudaýy, Sen adylsyň! Bu gün biziň, aman galan halkyň günäsi zerarly Seniň önünde durup biljegimiz ýokdur, emma şonda-da biz Seniň huzuryňda durus».

10-njy bap

Garyşyk nikalaryň soňuna çykmak maslahaty

¹Ezra Hudaýyň öýüniň önünde ýüzüni ýere berip aglap, dileg etdi we günälerini boýun aldy. Ysraýyllardan uly mähelle: erkekler, aýallar we çagalar onuň daşyna üýşdüler. Olar hem zar-zar aglaşdylar. ²Onsoň Eýlam ogullaryndan bolan Ýehiýeliň ogly Şekanýa Ezra ýüzlenip: «Biz keseki halkdan bolan aýallara öýlenip, Hudaýymyza biwepalyk etdik. Emma

muňa garamazdan, Ysraýylda entegem umyt bar. ³Şonuň üçinem indi, jenaby-myň we Hudaýymyzyň tabşyryklaryna sarpa goýýanlaryň maslahaty bilen bu aýallaryň ählisini we olaryň çagalaryny kowjakdygymyz barada öz Hudaýymyz bilen äht edişeliň. Goý, bu iş kanun boýunça ýerine ýetirilsin. ⁴Işe giriş, bu seniň borjuňdyr, biz hem seniň bilendiris. Mert bol-da, bu işi amala aşyr» diýdi. ⁵Onsoň Ezra ýerinden turup, ruhanylara, lewilere we бүтин ysraýyl halkyna, olaryň şu aýdylany berjaý etjekdiklerine ant içirdi. Şeýdip, olaryň hemmesi ant içdiler.

⁶Soňra Ezra Hudaýyň öýüniň önünden gaýdyp, Elýaşybyň ogly Ýehohananyň öýüne bardy. Ol sürgünden gaýdyp gelenleriň biwepalygy üçin ýas tutup, gijäni çörek iýmän, suw içmän geçirdi. ⁷Sürgünden gelenleriň ählisiniň Iýerusalime ýygnanmalydygy barada Ýahudada we Iýerusalimde jar çekildi. ⁸Eger kimde-kim üç günün içinde Iýerusalime gelmese, baştutanlaryň we ýaşulularyň buýrugy boýunça, olaryň ähli emlägi ellerinden alnyp, olaryň özleri hem sürgünden gelen halkyň arasyndan çykaryljakdyr diýlip yglan edildi.

⁹Onsoň Ýahudanyň we Benýaminiň ähli adamlary üç günün içinde Iýerusalime ýygnandylar. Bu dokuzynjy aýyň ýigirminjü günüdi. Ähli adamlar bu işiň wajyplygyndan we güýçli ýagyşdan ýaña galpyldaşyp, Hudaýyň ybadathanasynyň önündäki açyk meýdançada oturdylar. ¹⁰Onsoň ruhany Ezra ýerinden galyp, olara: «Siz keseki halklardan bolan aýallara öýlenip günä etdiňiz. Siz Ysraýylyň ýazygyny artdyrdyňyz. ¹¹Indi bolsa ata-babalaryňyzyň Hudaýy Rebbiň önünde günäleriňizi boýun alyp, onuň erk-isleglerini ýerine ýetiriň. Özüňizi bu ýeriň halklaryndan we keseki halklardan

alan aýallaryňyzdan aýry tutuň» diýdi.

¹²Muňa bütin mähelle gaty ses bilen şeýle jogap berdi: «Dogry, biz seniň aýdanlaryňyň hökman ýerine ýetirmelidiris. ¹³Ýöne halk köp, bu wagt ýagyşam ýagyp dur, biziň daşarda durara mejalymyz galmady. Bu işem bir ýa iki günün işi däl, çünki bu babatda biziň köpimiz günä gazandyk. ¹⁴Goý, biziň baştutanlarymyz bütin mähelläniň adyndan işe girişsin. Bu iş zerarly Hudaýymyzyň gahar-gazaby biziň üstümüzden sowulýança, galalarymyzda başga milletlerden aýal alanlaryň bary öz galalarynyň ýaşululary we kazylary bilen bile bellenen wagtda gelsinler». ¹⁵Muňa diňe Asaheliň ogy Ýonatan bilen Tikwanyň ogy Ýahzeýa garşy boldular. Meşullam bilen lewi tiresinden bolan Şabetaý hem olary goldadylar. ¹⁶Onsoň sürgünden gaýdyp gelenler hem olaryň yzyna eýerdiler. Ruhany Ezra uruglaryna görä urugbaşylary saýlady. Olaryň hemmesiniň atlary tutulyp saýlanyldy. Onunjy aýyň birine olar bu işi barlamaga girişdiler. ¹⁷Birinji aýyň birine çenli keseki halklardan aýal alan erkeklere degişli bolan bu barlag işini gutardylar.

¹⁸Ruhany nesilleriniň arasyndan keseki milletlerden aýal alanlardan tapylanlar şulardyr:

Ýosadagyň ogy Ýeşuwanyň we onuň doganlarynyň nesillerinden: Magaseýa, Eligezer, Ýaryp we Gedalya. ¹⁹Olar aýallaryny aýyrjakdyklaryna ant içip, ýazyklary üçin sürüden bir goç alyp, ýazyk gurbanlygyny berdiler. ²⁰Immeriň nesillerinden Hanany we Zebadaýa; ²¹Harymyň nesillerinden Magaseýa, Eliýa,

Şemagýa, Ýehiyel we Uzyýa; ²²Paşuryň nesillerinden: Elýogeýnaý, Magaseýa, Ysmaýyl, Netanel, Ýozabat we Elgasa.

²³Lewilerden Ýozabat, Şimgi, Kelaýa (bu Kelitadyr), Petahýa, Ýahuda we Eligezer; ²⁴aýdymçylardan: Elýaşyp; derwezebanlardan: Şallum, Telem we Ury.

²⁵Beýleki ysraýyllardan, Paroş nesillerinden Ramýa, Ýiziýa, Malkýa, Miýamyn, Elgazar, Malkýa we Benaýa; ²⁶Eýlamyň nesillerinden Matanýa, Zakarýa, Ýehiyel, Abdy, Ýeremot we Eliýa; ²⁷Zatunyň nesillerinden Elýogeýnaý, Elýaşyp, Matanýa, Ýeremot, Zabat we Azyza; ²⁸Bebaýyň nesillerinden Ýehohanan, Hananýa, Zabaý we Atlaý. ²⁹Banyň nesillerinden Meşullam, Malluk, Adaýa, Ýaşup, Şeýal we Ýeremot; ³⁰Pahatmowabyň nesillerinden Adna, Kelal, Benaýa, Magaseýa, Matanýa, Besalel, Binnuý we Manaşa; ³¹⁻³²Harymyň nesillerinden Eligezer, Ýişiyá, Malkýa, Şemagýa, Şimgon, Benýamin, Malluk we Şemaryá; ³³Haşumyň nesillerinden Matenaý, Matata, Zabat, Elipelet, Ýeremaý, Manaşa we Şimgi; ³⁴⁻³⁷Banyň nesillerinden Magadaý, Imran, Uwel, Benaýa, Bedeýa, Keluhu, Wanyýa, Meremot, Elýaşyp, Matanýa, Matenaý, Ýagasaý; ³⁸⁻⁴²Binnuýyň nesillerinden Şimgi, Şelemýa, Natan, Adaýa, Maknadebaý, Şaşaý, Şaraý, Azarel, Şelemýa, Şemaryá, Şallum, Amarýa we Ýusup; ⁴³Nebonyň nesillerinden Ýegiyel, Matytýa, Zabat, Zebina, Ýadaý, Ýowel we Benaýa.

⁴⁴Bularyň hemmesi keseki milletlerden aýal alypdylar. Käbirleriniň olardan çagalary-da bardy.

